

היום באה אל בית הוריו שבשכונת מקור חיים. אמו הווי רה אותו שנערה הבורחת מביתה מביאה צרות, אך יעקב יצא לטייל עימה. הם טיילו בבית-לחם ושם הביא יעקב את הבחורה למשטרה וביקש להחזירה לבית-הוריה. באותו ערב נעצר אחרי שאותה נערה הגישה נגדו תלונה, שטרם אומתה עד היום הווי, על שידול לזנות.

כשראו בני המשפחה את יעקב אחרי שבועיים מעצר בבית המשפט, הם פרצו בזעקות. הצעיר יפה-התואר נראה להם כשבר-כלי, רצוף ומוכה.

רק אחרי שהוארך מעצרו ניתן לבני המשפחה לבקר בכלא.

הוא סיפר שם שמאלצים אותו במכות להודות שניסה לשדל את הנערה שטייל עימה לזנות. אמו אף טוענת כי רוסא שבדק אותו אישר כי נתגלו על גופו סימנים ברורים של מכות.

„אם יראו אותו —

יירו בו!“

רבעיחמש פעמים בשבוע היתה פנינה אביטל הולכת לבקר את בנה בחדר-המעצר שבמיגרש-הרוסיים. היא היתה מביאה לו מזון וסגירות ושכרה אף עורר-דין שינסה לשחררו בערבות מן המעצר. כל המאמצים האלו היו לשוא.

ב־4 ביוני ביקרה פנינה אביטל את בנה כמנהגה, בשעות הצהריים. הם שוחחו ויעקב נראה חייכיני ועליו, הוא סיפר לה כי בעוד ימים מיספר יתחיל משפטו ואז יגמר הסיוט של המעצר. הוא אף ביקש מאמו כסף כדי להסתפר לקראת המשפט.

לקרוב משפחה אחר ניתן לבקר את יעקב בשעות הערב של אותו יום. גם קרוב זה ידע לספר שיעקב היה במצב רוח טוב, הכין את עצמו למשפטו ואף התייעץ עימו אם כדאי לו להגיע לידי הסדר עם התביעה, להסכים להודות בחלק מההאשמות נגדו, כדי שיקלו בעונשו.

שניים אלה, האם וקרוב המשפחה, היו האחרונים שראו את יעקב אביטל בחיים. בחצות אותו לילה התדפקו שוטרים על דלת דירת אחותו רחל, המתגוררת בקירבת דירת האם. כשפתחה האחות את הדלת היא ראתה את הבית מוקף שוטרים. שניים מהם שאלו אותה: „איפה יעקב?“ האחות המבוהלת נדהמה: „מה זאת אומרת איפה הוא? הרי הוא בידכם, במעצר!“

השוטרים נראו לה נבוכים מאוד. לפני שעזבו את הבית, זוכרת רחל, הם אמרו לה: „הוא ברח לפני שעה. אם יראו אותו שוטרים — הם יירו בו!“

מבית האחות עברו השוטרים לבית האם הסמוך. הם חזרו על סיפורם באוזני האם, האם, אשה פעלתנית ונמרצת, המחזיקה את המושכות במשפחה הגדולה, התגייסה מייד לפעולה. בחששה פן באמת ברח בנה יעקב ממעצר, ופן תלויים חיייו בסכנה, הוציאה את בני המשפחה ואת השכנים, שיצאו לחפש בשכונה, אולי באמת נמלט יעקב והוא מסתתר בסביבה. סריקות פלוגת-החיפוש המשפחתית נמשכו עד אור הבוקר ללא תוצאות.

עוד בלילה נשלח אחד מבני המשפחה למטה המשטרה כדי להיודע אם מצאו השוטרים את יעקב. במשטרה לא ידעו דבר והאיש חזר אל המשפחה ללא תשובה. כשעלה השחר, לקחה פנינה אביטל את בעלה וחלק מילדיה ויחד עימם התיישבה על המידוכה שבכניסה לבניין המשטרה במיגרש-הרוסיים, כדי להמתין ולראות מה עלה בגורל בנה.

בריחה

לצורך התאבדות

חרי שישובו שעות ליד בניין המשטרה ולא נאמר להם דבר, עזבו חלק מבני המשפחה את המקום יהלכו

העצור

זהו יעקב אביטל שנמצא תלוי במדי שוטר בלילה בו הצליח, לדברי המשטרה, לברוח. תמונה זו צולמה לפני שלוש שנים, כשהוא בן 17 שנה.

לביתם כשהם ממררים בככי. בצהריים של ה־5 ביוני, עצרה מכונית משטרה ליד בית משפחת אביטל. שוטר נכנס לדירת המשפחה וקרא לאב הזקן. הוא הודיע לו את בשורת־איוב: בנך, יעקב, מת.

השוטרים סירבו לומר למשפחה כיצד מת יעקב. הם לקחו את האב לניהוי הגופה, כששאר בני המשפחה פורצים בצווחות־אבל.

ההורים קיבלו את הגופה ומיהרו לקבור את בנם ללא

שאלות נוספות. כל מאמצי המשפחה להיודע כיצד מת יעקב, עלו בתוהו. רק כעבור זמן נודע להם, מפי השמועה, כי אותו לילה ניסה יעקב אביטל להימלט מתא-המעצר כשהוא לבוש מדי שוטר ומפתחות תא-המעצר בידו. באותו לילה מצאה אותו המשטרה, כפי שנודע למשפחה, תלוי על פיגום באחד הבניינים ליד מינור סן-סימון שבמערב שכונת קטמון.

כפי שהסתבר, הגישה המשטרה במיקרה זה, כפי שמחייב החוק, בקשה לבית-המשפט לחקירת נסיבות מותו של יעקב אביטל. אבל המשפחה לא קיבלה כל הזמנה להשתתף בחקירה זו. יתר על זאת: במועד שנקבע להתחלת החקירה, שאיש מלבד המשטרה לא ידע אותו, לא הופיע נציג המשטרה בפני השופט. בהעדר המבקשים או המשפחה, סגר שופט השלום הירושלמי מקס חיימוביץ את תיק החקירה. רק אחרי שהגיעו לאוזני המשפחה הידיעות על צורת המות של יעקב, החלו בני המשפחה לחשוך כי משהו מוזר סובב את מות בנם.

הסתבר להם כי המשטרה קבעה שיעקב התאבד. זוהי קביעה העומדת בניגוד לחוקי ההגיון. אמו וקרוב המשפחה שביקרו אותו בערב הלילה בו מת, מצאו אותו עליו ובמצב רוח טוב, אחרי שנודע לו כי משפטו עומד להיפתח סוף־סוף.

אבל אפילו היו לו תוכניות התאבדות, אותן הסתיר מהם בצורה כליכך מוצלחת, הרי זה מנוגד לכל הגיון הצעור יברח מתא-המעצר כדי להתאבד בחוק. אם אומנם הצליח להשיג מדי-שוטר ואת מפתחות הכלא כדי להימלט, יש להניח שאם תיכנן התאבדות, יכול היה למצוא גם את האמצעים להתאבד בכלא.

הסתבר למשפחה כי בגופתו של יעקב אביטל נערך ניתוח־שלאחר-המוות, אך כל דרישות המשפחה ופרקליטה ל-

ארבעה חודשים. בנפרד לחקירת נסיבות מותו, לפי בקשת משפחתו, מנהלת המשטרה חקירה כיצד הצליח להימלט, כשהוא לבוש בגדי-שוטר ומצויד במפתחות חדר-המעצר.

קבל את תוצאות הניתוח נידחו. הם לא יכלו לקבל מה־משטרה את העדות המדעית על צורת המות של יעקב.

הגופה

לא צולמה

לבד טענות אלה של המשטרה, יש גם בהתנהגותה של משטרת ירושלים בפרשה זו, כדי לעורר חשד שאנשיה מנסים להסתיר משהו.

● משטרת ירושלים לא סירסמה כל הודעה או קומר ניקאט לעיתונות על מותו או התאבדותו של עציר שברח ממעצרו.

● בכל מיקרה של מות בלתי-טיבעי, אפילו לא של עציר, נוהגת המשטרה לצלם את הגופה כפי שמוצאים אותה, וזאת כדי להקל על חקירה במידה שתידרש. הסתבר כי הפעם ססתה המשטרה מנוהג זה ולא צילמה את הגופה כפי שנמצאה. דובר משטרת מחוז ירושלים, סגן-ניצב נחום בושמי, הודיע תחילה לכתב העולם הזה: „אני סבור שאתה טועה. יש צילומים של הגופה. אני כימעט בטוח שאתה טועה.“ כעבור יום הודה בושמי, לאחר בירור, שאומנם הגופה לא צולמה.

על שאר השאלות שנשאל בקשר לפרשה, השיב בושמי: „אין תגובה!“

לאחר שלא הצליחה לפתור את תעלומת מות בנה, הגישה המשפחה בקשה מצידה לחקירת נסיבות מותו. החקירה תיפתח בראשית החודש הבא, שלושה חודשים אחרי מותו של יעקב אביטל. אז יצטרך השופט-החוקר לקבוע אם יש ממש בטענתה של פנינה אביטל: „בני לא התאבד! הוא נוצח במשטרה. ההתאבדות רק בוימה כדי להסתיר את הצורה בה מת.“

כאן היה יעקב

ירושלים. כאן היה יעקב אביטל כלוא ללא מישפט משך רה במיגרש הרוסיים ב־ זהו בניין מטת המשטר

חשובת שוטר

סגן-ניצב נחום בושמי, דובר משטרת מחוז ירושלים, ה־ שיב על הטענות והחשדות סביב מות יעקב: „אין תגובה!“

שאלת-אם

פנינה אביטל (נושאת בדיה את יעקב בעודו תינוק), אמו של העצור שמת, שואלת בככי: „אין מת בני יעקב?“